

Verksamhetsrapport

efter kvalitetsgranskning av utbildningen på
språkintröduktion i gymnasieskolan vid
Kungsholmens västra gymnasium i
Stockholms kommun

Innehåll

Inledning

Bakgrundsuppgifter om Kungsholmens västra gymnasium

Resultat

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av utbildningen på språkintruktionsprogrammet under våren och hösten 2016. Granskningen vid Kungsholmens västra gymnasium i Stockholm kommun ingår i detta projekt.

Kungsholmens västra gymnasium besöktes den 6-8 september 2016. Ansvariga inspektörer har Marita Bergman och Susanne Bäckstedt varit. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen av utbildningen på språkintruktionsprogrammet i gymnasieskolan genomförs i ytterligare 41 skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en publikation. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Skolinspektionen har följt två elevers utbildning vid språkintruktionsprogrammet i denna granskning. Elevnamnen *Farzana* och *Ayesha* i denna rapport är fiktiva och används endast för att underlätta läsningen.

Bakgrundsuppgifter om Kungsholmens västra gymnasium

Utbildningen på Kungsholmens västra gymnasium omfattar, förutom de fem intruktionsprogrammen, de tre nationella programmen samhällsvetenskapsprogrammet, naturvetenskapsprogrammet samt yrkesprogram vård och omsorgsprogrammet. På Kungsholmens västra gymnasium finns ca 800 elever, varav 66 studerar på språkintruktionsprogrammet. Antalet elever har ökat från 17 elever vid starten för läsåret 2014/2015, till 67 elever i augusti 2016.

I Stockholms kommun bedrivs språkintruktionsprogrammet på 15 olika gymnasieskolor som omfattar totalt ca 2000 elever.

Språkintruktionsprogrammet och de övriga intruktionsprogrammen leds av en programrektor. Rektorn ansvarar även för samhällsvetenskapsprogrammet, samt program för elever med hörselnedsättning.

Samtliga nyanlända elever som anländer till Stockholms stad genomgår en som längst 12 månaders intruktion vid Språkintruktionsgymnasiet (SPRINT) i Liljeholmen. Under denna period genomförs de första kartläggningarna av elevernas skol- och sociala bakgrund. Eleverna ges även undervisning i svenska som andraspråk.

Efter elevernas tid vid SPRINT så "matchas" eleverna efter sin kunskapsnivå i svenska som andraspråk och önskemål om framtida utbildning med olika program vid 16 olika gymnasieskolor i Stockholms stad.

Samtliga gymnasieskolor i Stockholm stad erbjuder eleverna 13 ämnen på grundskolenivå vid språkintruktionsprogrammet. Under våren 2016 togs beslutet att tillfälligt under vårterminen sänka antalet timmar från 22 timmar till 18 timmar varje vecka för att klara av att ge samtliga elever utbildning. Vid tiden för granskningen erbjöds eleverna återigen 22 timmar, vilket anses som heltidsstudier.

Eleverna erbjuds undervisning i sitt modersmål vid tre separata gymnasieskolor i kommunen.

Resultat

1. Utformas utbildningen så att den är flexibel och anpassas efter elevernas skiftande förkunskaper och utbildningsbehov, med avseende på studietakt, omfattning och innehåll?

Frågeställningen fokuserar på i vilken omfattning huvudmannen, rektorn och skolpersonalen erbjuder eleverna en flexibel utbildning utifrån deras skiftande behov och förutsättningar. Det handlar om huvudmannens plan för utbildningen, kartläggning av elevernas kunskaper, den individuella studieplanen och hur den planen följs upp och omprövas. Forskning och identifierade framgångsfaktorer pekar på vikten av att riktlinjer finns för organisation och mottagande av nyanlända elever såväl som att en inledande bedömning genomförs av elevens kunskaper och erfarenhet. Framgångsfaktorer är också att utbildningen och undervisningen planeras och genomförs utifrån det bedömningen visar om elevens förutsättningar och behov samt att elevens utveckling mot utbildningens mål kontinuerligt utvärderas.¹

Flexibel utbildning

Huvudmannen har inför granskningen redovisat en plan för utbildningen vid språkintröduktionsprogrammet i Stockholms kommun. Av planen framgår att utbildningens längd ska anpassas utifrån elevens förutsättningar och behov. Vidare står det i planen att längden på utbildningen i normalfall är tre år och att utbildningen ska utformas efter en kartläggning av elevens förkunskaper. Elevens utbildning ska vidare dokumenteras i en individuell studieplan. I planen för utbildning står vidare att eleven förutom svenska som andraspråk ska erbjudas grundskoleämnen och gymnasieämnen som leder till att den enskilde eleven uppnår sina mål för utbildningen. Eleven ska också, enligt planen, ges information och vägledning om det svenska samhället, fortsatt utbildning och arbetsmarknad. En elev kan även erbjudas praktik.

Företrädare för utbildningsnämnden uppger att planen för utbildningen togs fram av en tjänsteman vid utbildningsförvaltningen hösten 2014. I planen framgår utbildningens syfte, längd och huvudsakliga innehåll. Enligt rektorn är planen inte ett "levande" dokument i verksamheten och rektorn efterfrågar också

¹ Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov elever med annat modersmål än svenska, Regeringsuppdrag 2015 (Dnr 2015:779), Skolverket

en regelbunden uppföljning av språkinstruktionen på de olika gymnasieskolorna i kommunen. Detta bekräftas vid intervjuer med elevvårdspersonal och lärare.

I ämnena svenska som andraspråk, matematik och engelska delas eleverna in i olika grupper efter kunskapsnivå i svenska som andraspråk, matematik och engelska. I svenska som andraspråk finns det fyra grupper som grundar sig på det Europeiska Rådets "*Gemensam europeisk referensram för språk*" (GERS). En elev kan byta undervisningsgrupp under terminens gång, det är läraren som avgör när eleven kan byta grupp.

Vid intervju med lärare framkommer att lärarna anpassar elevernas schema efter behov. Exempelvis när en elev är nära att få ett betyg i ett ämne utökas tiden för detta ämne och minskas i ett annat ämne tillfälligt. Om eleverna önskar sig ett extra ämne så försöker skolan att ordna detta. *Farzana* och *Ayesha* anger vid intervju att de vill ha undervisning i musik och i bild, men att skolan inte kunnat erbjuda dem detta. Vid faktagranskning anger rektorn att skolan nu erbjuder elever på språkinstruktionsprogrammet musik.

Kartläggning

Enligt av huvudmannen redovisade uppgifter gör lärarna vid SPRINT-gymnasiet en första screening av elevens modersmål och vilken språklig nivå eleven befinner sig på. Resultatet av dessa kartläggningar utgör grunden för de gruppindelningar som sedan görs. Elevernas kunskapsutveckling utvärderas var sjätte vecka och en ny bedömning av elevens grupplacering görs.

En sammanställning av kartläggningar på SPRINT-gymnasiet läggs som bilagor inför antagningen till gymnasieskolorna i kommunen. I denna dokumentation finns en bedömning av elevens förmåga att läsa, skriva och tala på svenska. Dessutom finns även information om elevens studiebakgrund, intressen och önskemål om inriktning av framtida studierna.

När eleven börjar på Kungsholmens västra gymnasium kartläggs elevens läs- och skrivkunskaper i svenska som andraspråk under den första skolveckan. Tester i matematik och engelska genomförs. Resultaten av tester i svenska som andraspråk, matematik och engelska utgör därefter grunden för en indelning efter elevens kunskapsnivå. Enligt lärare, genomförs även ett introduktions-samtal i början av terminen där elevens muntliga förmåga i svenska som andraspråk bedöms. Vid behov anlitas tolk vid samtalet. När samtliga kartläggningar är genomförda sammanställs uppgifter som rör kunskapsnivå, studietakt, styrkor och stödbehov för samtliga elever. Studie- och yrkesvägledaren och skolans

elevhälsa deltar inte vid kartläggningen. Lärare och övrig personal som finns kring eleverna vid språkinstruktionen får ta del av resultatet av samtliga kartläggningar.

Farzana säger att hon har testats i matematik och inte blivit informerad om resultatet. *Ayesha* anger vid intervju att hon har testats i svenska, matematik och engelska och att mentorn har förklarat vilket resultat hon fick. Både *Farzana* och *Ayesha* uppger att samtliga tester har genomförts på svenska.

Det framkommer vid Skolinspektionens intervju med både *Farzana* och *Ayesha* att ingen har betyg från sin tidigare skola. Enligt både lärare och rektorn finns det möjligheter till att validera betyg, men de uppger också att det är sällan en validering görs.

Förkunskaper och behov

Enligt rektorn och studie- och yrkesvägledaren finns elevernas individuella studieplaner i stadens digitala system (BER). I dessa studieplaner finns avslutade och pågående kurser beskrivna för varje elev samt vilket betyg eleven uppnått i en avslutad kurs. Rektorn uppger dock vid intervjun att allt som bör finnas med i elevernas studieplan som exempelvis elevens skolbakgrund, elevens aktuella utbildning och elevens önskemål inte finns med i studieplanen. Vid Skolinspektionens granskning av exempel på studieplaner finns inte heller motivationshöjande aktiviteter som exempelvis praktik nedskrivna i studieplanen. Det framkommer också vid intervjun med rektorn att eleverna inte varit med och upprättat sina individuella studieplaner. Både *Farzana* och *Ayesha* bekräftar att de inte känner tidigare sett sina individuella studieplaner. *Farzana* säger också att de ämnen som utbildningen innefattar finns "ju att se på schemat".

Enligt rektorn och representanter för förvaltningen är studiehandledning på modersmål "svårt" att arrangera, men att skolan löser detta genom att använda sig av inläsningstjänst på modersmålet (ITL) och språklexikon. Representanter för förvaltning uppger att studiehandledning ligger på rektorn att lösa, men enligt representanter från förvaltningen försöker man att "hitta nya vägar" för att förbättra möjligheten för eleverna att få studiehandledning på sitt modersmål. En sådan väg kan, enligt tjänstemännen, studiehandledning på distans vara. *Ayesha* önskar studera till läkare efter gymnasieskolan och *Farzana* vill studera ekonomi. För att eleverna ska få en bild av hur studierna går till på det program som är aktuellt, får elever "skugga" en elev som går på detta program under den sista terminen.

Uppföljning och utvärdering

Enligt lärarna sätter eleverna upp delmål och mera långsiktiga mål i svenska som andraspråk vid sina utvecklingssamtal. Dessa mål stäms av kontinuerligt under terminen. För de andra ämnena sker uppföljning under en så kallad sammanställningskonferens och klasskonferens under vårterminen. I skolans digitala system Skolportalen får eleverna information om betygskriterier och även feed-back av lärarna.

Rektorn bekräftar att uppföljning sker via skolans digitala system som Skolportalen men också genom stadens digitala uppföljningssystem BER.

Vid intervju med representanter från förvaltningen framkommer att uppföljning av språkinstruktionen centralt är ett prioriterat utvecklingsområde. Visserligen sker, enligt förvaltning och ansvariga politiker, uppföljning av gymnasieskolornas verksamhet genom så kallade resultatdialoger, men det framkommer också att uppföljning av språkinstruktionsprogrammet är ett utvecklingsområde. Enligt gymnasiechefen behöver staden utveckla de individuella studieplanerna och föra in mera information i dessa och på så sätt göra de möjligt att följa upp resultaten på språkinstruktionsprogrammet på ett bättre sätt.

Sammanfattningsvis bedömer skolinspektionen att utbildningen i stora delar utformas så att den är flexibel och anpassas efter elevernas skiftande förkunskaper och utbildningsbehov avseende omfattning och innehåll.

Kartläggning av elevernas förkunskaper i ämnena svenska som andraspråk, matematik och engelska sker i samband med att eleven påbörjar sin utbildning vid språkinstruktionsprogrammet. Kartläggningen genomförs på svenska och tolk deltar om det anses nödvändigt. Studie- och yrkesvägledare samt elevhälsan deltar inte i arbetet.

Granskningen visar att elevens individuella studieplan inte används fullt ut som det verktyg det är avsett att vara i utbildningen. Eleverna saknar kännedom om att det finns individuella studieplaner upprättade för dem och det saknas i studieplanerna fullständig information om elevens aktuella utbildning.

Uppföljning av elevens kunskapsutveckling sker kontinuerligt och tätt på enhetsnivå, men det framkommer under granskningen att uppföljning av resultaten vid språkinstruktionsprogrammet är ett utvecklingsområde.

Sammantaget innebär detta att utbildningen är flexibel och anpassas efter elevernas förutsättningar och behov, men att vissa delar som innehållet och användning av elevernas studieplan kan förbättras.

2. Får eleverna studie- och yrkesvägledning som en integrerad del av deras utbildning, så att de stöds och vägleds inför deras framtida utbildnings- och yrkesval?

Frågeställningen fokuserar på om eleverna får studie- och yrkesvägledning av skolpersonalen som en integrerad del av deras utbildning, så att de får kunskap om och kan göra medvetna och självständiga val om sin studie- och yrkesinriktning. Det handlar alltså om att personalen på skolan ska informera och ge eleverna vägledning inför de val av kurser som erbjuds, om möjligheterna till fortsatta studier i och utanför gymnasieskolan och om framtida yrkesval och att den studie- och yrkesvägledning som elevernas får är en integrerad del av deras utbildning. En del av detta vägledningsarbete handlar också om att ge eleverna stöd i att formulera mål för sina studier. Vidare handlar det om att eleverna ska öka sin förmåga till studieplanering och att ta ställning till sin studie- och yrkesinriktning. Forskning visar på vikten av ett nära samarbete med omgivande samhälle för att utveckla utbildningen och dess kvalitet.²

Personal

Vid den gymnasieenhet där de nyanlända eleverna först hamnar d.v.s. SPRINT-gymnasiet finns det fem heltidsanställda studie- och yrkesvägledare. Förutom att handleda eleverna på den egna enheten är de även "bollplank" för studie- och yrkesvägledarna på gymnasier där språkintruktionsprogrammet finns.

Kungsholmens västra gymnasium har en heltidsanställd studie- och yrkesvägledare som bistår eleverna (ca 800 elever) på skolan och som har påbörjat sin anställning denna termin. Studie- och yrkesvägledaren ingår i skolans elevhälsa. Enligt rektorn är skolan i behov av ytterligare en heltidsanställd studie- och yrkesvägledare för täcka det behov som finns på skolan. Bland annat uppger rektorn att uppgiften som att stödja lärarna i uppföljning av elevernas individuella studieplaner vid språkintruktionsprogrammet är central för en studie- och yrkesvägledare.

² Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov elever med annat modersmål än svenska, Regeringsuppdrag 2015 (Dnr 2015:779), Skolverket

Studie- och yrkesvägledaren bekräftar bilden av att det finns för lite tid i tjänsten för vägledning till eleverna vid språkintruktionsprogrammet. En konsekvens av detta är att det blir främst elever som ska välja in på gymnasiet som får handledning, enligt studie- och yrkesvägledaren.

Vid intervju med ansvariga politiker framkommer att det är ett "*problem*" med tillgängligheten av studie- och yrkesvägledare på många skolor i staden, men de tillägger också att situationen har förbättrats.

Vägledning

Lärarna uppger att de tar upp frågor som rör framtida yrkesval vid introduktionssamtalet och att eleven därefter får boka in ett samtal med studie- och yrkesvägledaren.

Skolans studie- och yrkesvägledare uppger vid intervju att hon har många tankar om hur vägledningen kan förbättras på skolan exempelvis genom att använda yrkestester tidigt vid elevernas utbildning.

Både *Farzana* och *Ayesha* uppger vid intervju att de vet vem studie- och yrkesvägledaren är, att hon har varit i klassrummet och att deras mentorer uppmanar dem att besöka studie- och yrkesvägledaren om de har specifika frågor om sin utbildning. Eleverna uppger dock att det i nuläget är mentorn de pratar med om sin framtid. Enligt rektorn är det viktigt att studie- och yrkesvägledarens uppgifter "*renodlas*" och det blir tydlig vem som gör vad. I nuläget ligger det för många uppgifter på mentorerna, uppger rektorn.

Vidare påpekar representanter för nämnden att det är viktigt med ett gemensamt förhållningssätt vad gäller information om framtida utbildning och yrkesval. Ett sådant förhållningssätt bör exempelvis innebära att alla som finns kring eleverna ska kunna bidra till en ökad medvetenhet om vilka möjligheter som finns inom det svenska utbildningsväsendet.

Medvetna och självständiga val

Studie- och yrkesvägledaren uppger att hon inte har träffat *Farzana* eller *Ayesha*. Detta bekräftas av de båda eleverna. *Farzana* och *Ayesha* har som mål att studera till läkare och ekonom efter avslutad gymnasieutbildning, men eleverna uppger att de inte fått någon vägledning i vad de måste uppnå för att komma närmare sitt huvudmål. För *Farzana* är det viktigast att "*öka antalet timmar i svenska*" och *Ayesha* tycker det är viktigast att "*jobba hårt*" för att nå sina mål.

Integrerad del av utbildningen

Vid intervju med lärarna framkommer att lärarna träffar studie- och yrkesvägledaren vid elevhälsokonferenser och att studie- och yrkesvägledaren även kan komma till lärarnas arbetslagskonferens. Denna information bekräftas av rektorn. Det framkommer också att det i övrigt inte sker någon samverkan mellan lärare och studie- och yrkesvägledare. Skolans studie- och yrkesvägledare förklarar detta med att formerna för hennes arbete inte har bestämts ännu och att hon har många idéer hur detta samarbete kan ske exempelvis genom återkommande föräldramöten och information till eleverna hur det svenska skolsystemet fungerar.

Sammanfattningsvis bedömer skolinspektionen att eleverna inte ges studie- och yrkesvägledning som en integrerad del av utbildningen, så att de stöds och vägleds inför framtida utbildnings- och yrkesval.

Granskningen visar att det saknas tillgång till studie- och yrkesvägledare i en sådan omfattning att elevernas behov av vägledning kan tillgodoses. En viss samverkan sker mellan studie- och yrkesvägledaren och lärarna. Eleverna ges dock inte vägledning inför studie- och kommande yrkesval som en integrerad del av utbildningen i en omfattning som motsvarar deras behov.

3. Bedriver elevhälsan ett hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbete i nära samarbete med skolans övriga personal?

Frågeställningen fokuserar på i vilken grad elevhälsan arbetar hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande, och i detta arbete samverkar med övriga personalgrupper på skolenheten. Främst i syfte att stödja elevens utveckling mot målen för utbildningen. Tillgången till elevhälsa bedöms på huvudmannanivå. Frågan om hur elevhälsan arbetar gentemot eleverna bedöms på skolenhetsnivå. Forskning och en identifierad framgångsfaktor pekar på vikten av att det finns samsyn i förhållningssätt där all personal tar ett gemensamt ansvar och att de nyanlända eleverna är hela skolans angelägenhet.³

³ Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov elever med annat modersmål än svenska, Regeringsuppdrag 2015 (Dnr 2015:779), Skolverket

Tillgång

Enligt representanter för förvaltningen och enligt rektorn finns det en elevhälsoplan för Stockholms kommun. Planen har sedan konkretiserats på skolan, anger rektorn. I kommunens elevhälsoplan läsåret 2016-2017 finns elevhälsans uppdrag formulerad. Uppdraget är konkretiserat i vilka hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande insatser som skolorna förväntas genomföra. Dessutom finns det målet "*Elevens utveckling mot målen*" med åtgärder som skolorna ska genomföra. I elevhälsoplanen har huvudmannen identifierat utvecklingsområden på organisations-, grupp och individnivå.

Enligt kommunens redovisning inför granskningen består elevhälsan på skolan av skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog. Skolans elevhälsoteam bekräftar att alla kompetenser ingår i elevhälsan och att de alla arbetar heltid. Undantag är skolpsykolog som tas in vid behov och skolläkare som är på skolan varannan vecka. Dessutom ingår även studie- och yrkesvägledaren i skolans elevhälsa.

Representanter från nämnden uppger vid intervju att elevhälsan har stärkts vid kommunens skolor där nyanlända studerar. Stockholms kommun har genomfört ett särskilt utvecklingsarbete kring elevhälsans arbete vid stadens gymnasier. Huvudmannens elevhälsoplan är ett resultat av detta arbete. Det framkommer också vid intervjun med representanter för styrningen att de lokala elevhälsoteamen stöds av centrala resurser. Exempelvis har Stockholms kommun försökt renodla vissa uppgifter som exempelvis vaccinationer till en särskild central resurs.

Rektorn uppger att skolans elevhälsa är underbemannad vad gäller kurator och specialpedagog, exempelvis skulle lärarna som undervisar på språkinstruktionen behöva fortlöpande handledning av en kurator.

Både *Farzana* och *Ayesha* uppger vid intervju att de vet vilka som ingår i skolans elevhälsa och att de även vet var de har sina mottagningsrum.

Hälsofrämjande arbete

I kommunens elevhälsoplan finns de hälsofrämjande aktiviteter uppräknade som ska genomföras på skolorna. Exempel på sådana aktiviteter är hälsosamtal och gruppstärkande övningar i samband med terminsstart.

Vid intervju med rektorn och representanter för elevhälsan framkommer att alla elever erbjuds ett hälsosamtal av skolsköterskan.

Lärare uppger vid intervju att frågor ställs kring elevers mående vid introduktionssamtalet i början av terminen och om en elev påtalar något behov så sker en anmälan till elevhälsan. Vidare framkommer vid intervju med lärare att mentorn tar stort ansvar för det hälsofrämjande arbetet genom att till exempel ta upp frågor som rör livsstil i undervisningen.

Vid intervju med elever framkommer att de haft hälsobesök och det är lärarna som pratat med eleverna om exempelvis droger eller kostvanor.

Förebyggande arbete

I kommunens elevhälsoplan finns förebyggande aktiviteter som ska genomföras på skolorna uppräknade. Dessa är till exempel handledning av lärare i frågor kring anpassningar och elevstödande insatser och samarbete med både interna (socialtjänst, Barn- och ungdomspsykiatri) och externa aktörer (Specialpedagogiska myndigheten och Migrationsverket).

Enligt rektorn arbetar skolans elevhälsa efter skolans elevhälsoplan, men rektorn uppger också att de aktiviteter som genomförs inte är tillräckliga.

Elevhälsans representanter uppger vid intervju att de vill att skolan ska vara en "friskhetsfaktor", där lärmiljön bör framhållas och där extra anpassningar är särskilt viktiga att genomföra. I detta arbete har skolan exempelvis anställt en särskild person som finns i elevernas kafé och även ser till att miljön i de gemensamma utrymmena är lugn och trygg. Vidare nämner kuratorn att hon möter elever både i grupp och individuellt för att möta oro, trauma eller stress som elever kan bära på.

Vid intervjuer med både lärare och representanter från elevhälsan framkommer det att frågor som rör stress, trauma eller värdegrund kan uppstå vid elevernas introduktionssamtal. Om behov bedöms finnas för eleven av ytterligare kompetens så rekommenderar läraren eleven att ta kontakt med någon annan i elevhälsan som exempelvis kuratorn.

Åtgärdande arbete

Både *Farzana* och *Ayesha* uppger vid intervju att de varit hos skolsköterska och kurator. Vid dessa besök upplever de också att de fått hjälp.

Enligt rektorn begränsar skolans resurser det åtgärdande arbete mot eleverna som studerar på språkintruktionsprogrammet. Rektorn påpekar även att elevhälsan är särskilt viktig för denna grupp av elever som behöver extra och särskilt stöd från elevhälsans kompetenser för att lyckas med sina studier.

Elevhälsans samarbete med skolans personal

Enligt rektorn och representanter från elevhälsan finns strukturer för möten med både mentorer och rektorn och elevhälsan och att samarbetet fungerar väl. Specialpedagogen finns även med i skolans utvecklingsgrupp och kan på så sätt påverka både det förebyggande och åtgärdande arbetet på skolan.

Vid intervju med lärare framkommer dock att samarbetet mellan skolans elevhälsa och lärare/personal behöver utvecklas. *"Hittills har vi haft ambitioner att involvera exempelvis skolsköterska och kurator i samtal om exempelvis preventivmedel eller i hälsoprojekt som vi genomför, men tyvärr inte lyckats"*.

Rektorn uppger vid intervju att elevhälsan kan knytas närmare till språkintröduktionens elever exempelvis genom att kuratorn arbetar med språkintröduktionen en specifik dag i veckan.

Sammanfattningsvis bedömer skolinspektionen att elevhälsans hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbete i stora delar fungerar väl. Granskningen visar att eleverna har tillgång till alla kompetenser som ska ingå i elevhälsan, men det framkommer att det också finns anledning att se över tillgången till kurator och specialpedagog för eleverna på språkintröduktionsprogrammet. Skolinspektionen bedömer att det i delar finns former för samverkan mellan elevhälsa och övrig personal.

Syfte och frågeställningar

Syftet är att granska om elevernas utbildningsbehov på språkintröduktion tillgodoses, och om eleverna på detta program får stöd och vägledning under sin utbildning och inför fortsatta studier och yrkesliv.

För att uppfylla detta syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- 1) Utformas utbildningen så att den är flexibel och anpassas efter elevernas skiftande förkunskaper och utbildningsbehov, med avseende på studietakt, omfattning och innehåll?
- 2) Får eleverna studie- och yrkesvägledning som en integrerad del av deras utbildning, så att de stöds och vägleds inför deras framtida utbildnings- och yrkesval?
- 3) Bedriver elevhälsan ett hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbete i nära samarbete med skolans övriga personal?

Metod och material

Granskningsdesignen utgår från två elevers skolsituation på språkintruktionsprogrammet. Information till granskningen samlas in genom dokumentstudier i form av verksamhetsredogörelse och annan dokumentation från skolenheten som belyser arbetet inom språkintruktionsprogrammet. Dokumentstudier kompletteras med intervjuer med elever, pedagoger, elevhälsa, handledare, studie- och yrkesvägledare, rektor samt representanter för huvudmannen.

Skolinspektionen har inför granskningsbesöket begärt att få ta del av den dokumentation som finns kring eleverna i form av plan för utbildningen, individuell studieplan samt underlag av bedömningar av elevens kunskaper för upprättande av planen samt elevernas schema. Skolinspektionen har också begärt få in dokumentation av gymnasieenhetens systematiska kvalitetsarbete avseende språkintruktionsprogrammet samt eventuell information avseende språkinformationsprogrammet på skolan som kan vara av vikt för granskningen.